

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

доц. Лантелеймонов А.В.

2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»

освітня програма «Міжнародна та європейська економічна інтеграція»

вид дисципліни обов'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“28” серпня 2020 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Гончаренко В.В., д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Григорова-Беренда Л.І., к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Касьян С.А., ст.викл. кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

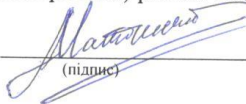
Протокол № 1 від “27” серпня 2020 року

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

 Надія КАЗАКОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна та європейська економічна інтеграція» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

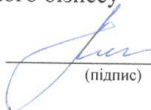
Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна та європейська економічна інтеграція» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

 Ігор МАТЮШЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол № 1 від “28” серпня 2020 року

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

 Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна та європейська економічна інтеграція» підготовки магістрів за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» є визначення та розкриття сутності сучасних проблем розвитку світового господарства і міжнародних економічних відносин, оцінка їх впливу на світогосподарські процеси, визначення можливих шляхів їх подолання; оцінка економічного потенціалу України, умов і шляхів інтегрування економіки країни у світове господарство, участі в регіональному співробітництві, інтеграційних процесах; формування системи теоретичних знань і набуття практичних навичок у сфері міжнародної економічної діяльності та її регулятивного забезпечення.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є :

- формування наступних загальних компетентностей:
 - ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
 - ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 - ЗК4. Здатність працювати в команді.
 - ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- формування наступних фахових компетентностей:
 - ФК1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин, поглиблення міжнародної економічної інтеграції на всіх рівнях їх реалізації.
 - ФК2. Здатність визначати й оцінювати глобальні проблеми сучасності, аналізувати світові інтеграційні процеси та визначати їх компаративні переваги.
 - ФК3. Здатність аналізувати моделі розвитку національних економік, розробляти та оцінювати експортні стратегії країни із застосуванням навичок сучасної економічної дипломатії та адвокації інтересів вітчизняних підприємств на європейських ринках в умовах асоціації України з ЄС.
 - ФК5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології та міжнародний трансфер технологій для розуміння феномену нової економіки в умовах Індустрії 4.0.
 - ФК7. Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн ЄС і України з позиції національних економічних інтересів, визначати смарт-спеціалізацію регіонів і оцінювати практичні аспекти реалізації Угоди про асоціацію України з ЄС.
 - ФК8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням міжнародних логістичних операцій та особливостей реалізації Угоди про асоціацію України з ЄС.
 - ФК9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	
Семестр	
1-й	
Лекції	
16 год.	
Практичні, семінарські заняття	
14 год.	
Лабораторні заняття	
–	
Самостійна робота	
90 год.	
в т.ч. індивідуальні завдання	
курсowa робота – 30 год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, міжнародної та європейської економічної інтеграції, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами.

ПРН2. Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання діагностичних методологій провідних міжнародних організацій.

ПРН3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин, міжнародної та європейської економічної інтеграції.

ПРН4. Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин, міжнародної та європейської економічної інтеграції за невизначених умов і вимог.

ПРН5. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПРН6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.

ПРН7. Досліджувати та оцінювати прояви економічного глобалізму, пропонувати на основі аналізу сучасних світових інтеграційних процесів шляхи використання їх компаративних переваг для світових ринків.

ПРН8. Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік, розробляти та оцінювати експортні стратегії України із застосуванням навичок сучасної економічної дипломатії в умовах міжнародної інтеграції.

ПРН9. Здійснювати оцінку діяльності глобальних фірм на основі міжнародного бізнес-менеджменту з метою виявлення їх конкурентних переваг на світових ринках.

ПРН10. Розуміти закономірності нової економіки з урахуванням конвергенції знань і технологій для суспільства, процесів поширення провідних зростаючих технологій нової промислової революції, міжнародного трансферу технологій і трансформації під їх впливом світового господарства.

ПРН11. Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та імплементувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин, міжнародної економічної інтеграції.

ПРН14. Презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.

2. Тематичний план навчальної роботи

Тема 1. Світовий відтворювальний процес, його складові та проблеми розвитку

Структура відтворювального процесу, питання пропорційності розвитку. Тенденції. Проблеми асиметрії. Суб'єкти світового господарства та міжнародних економічних відносин. Генетичні та структурні зв'язки МЕВ. Інтернаціоналізація господарської діяльності та економічна інтеграція. Сутність, тенденції, проблеми, перспективи. Циклічність у розвитку світової економіки, її теоретичне підґрунтя.

Світ-системна концепція. Сучасна типологія країн світу. Особливості їх розвитку та конкурентоспроможності в умовах глобалізації. Проблема взаємовідносин та акомодатії країн «Центру» і «Периферії». Теорія «периферійної економіки» та її віддзеркалення в особливостях сучасного розвитку країн, що розвиваються. Асиметрія у світовому виробництві. Проблема стратифікації доходів. Концепція нового міжнародного економічного порядку. Проблеми її втілення в систему світогосподарських процесів та міжнародних відносин.

Тема 2. Світогосподарські процеси в контексті проблем, які викликаються глобалізацією

Світогосподарські процеси: сутність, склад. Зростання ролі та значення ТНК та ППІ. Проблема нерівномірності у розвитку галузей світової економіки. Деіндустріалізація національних економік, її причини. Промислові революції та науково-технічний прогрес: їхні позитивні та негативні наслідки. ВЕФ про нову індустріальну революцію та її наслідки. Проблема безробіття та міграції населення. Сучасні тенденції у міжнародному поділі праці. Концепція сталого соціально-економічного розвитку: проблеми реалізації.

Тема 3. Актуальні проблеми світового господарства та сучасні виклики міжнародних економічних відносин

Розвиток світового господарства крізь призму положень «меж зростання» згідно з доповідями вчених «Римського клубу». Проблема вичерпання мінерально-сировинних ресурсів. Проблема енергетичної безпеки. Зростаюча роль водного фактору. Проблема земельних ресурсів і забезпечення продовольчої безпеки людства. Проблеми ефективного використання НТП та запобігання його негативним наслідкам.

Структура МЕВ і сучасні тенденції їх розвитку. Інтеграційні процеси та чинники, що їх зумовлюють. Особливості та проблеми розвитку МЕВ у сучасних умовах глобального світу. Проблеми сучасної міжнародної торгівлі в умовах загострення політичної конфронтації між країнами світу. Її економічні та політичні чинники. Роль та значення СОТ в сучасних умовах функціонування світового ринку. Ножиці цін. Проблема міжнародної міграції. «Водні війни» ХХІ століття як особливий об'єкт дипломатичної уваги в сучасних міжнародних відносинах. Шляхи подолання сучасних викликів у МЕВ.

Тема 4. Розвиток «третього сектору» і підприємств «соціальної економіки» у світовому господарстві

Поняття «третього сектора» і його відмінність від державного та приватного секторів економіки. Неприбуткова природа організацій «третього сектора». Структура «третього сектора»: кооперативи, асоціації, товариства взаємодопомоги, фонди, соціальні підприємства. Сучасні концепції «соціальної економіки» і «третього сектора». Розвиток організацій «соціальної економіки» в країнах ЄС. Проблеми розвитку «третього сектора» і організацій «соціальної економіки» в Україні. Вплив «третього сектора» на розвиток світового господарства і міжнародних економічних відносин.

Тема 5. Сучасні умови та фактори участі України у світогосподарських зв'язках.

Основні умови та чинники розвитку зовнішньоекономічної діяльності країни. Коефіцієнт просторового ресурсу; природно-ресурсний потенціал, експортні можливості певних видів сировини. Інтелектуальний та науково-технічний потенціал країни. Досягнення окремих галузей і виробництв, потенціал агропромислового комплексу, транспортна система. Значення формування транспортно-складських центрів, прикордонних переходів транспортних вузлів, що виконують міжнародні функції.

Особливості геополітичного, економічно-географічного положення та їх вплив на економічні та політичні відносини країни, формування господарчої структури і можливості інтеграції до світового господарства. Загальна та покомпонентна характеристика природно-ресурсного потенціалу країни. Його значення в формуванні господарської структури окремих регіонів України. Структура господарства країни. Сучасні соціально-економічні особливості розвитку. Загальний рівень розвитку промисловості, сільського господарства, транспорту. Галузі промисловості та сільського господарства, які визначають положення України в міжнародному поділі праці. Транспортна спеціалізація. Рекреаційні райони України. Рівень розвитку соціальної сфери.

Регулювання зовнішньоекономічної діяльності: види, завдання, інструменти, органи та їх компетенції.

Умови для включення України в загальноєвропейський процес інтеграції і участі в регіональному співробітництві. Складнощі і перепони на шляху інтеграції України до світової економіки.

Тема 6. Зовнішня торгівля України, її інвестиційні зв'язки: стан та перспективи

Торгівля товарами в системі міжнародної економічної діяльності. Україна та міжнародні інститути регулювання торгівлі. Факторні передумови міжнародної торгівлі України. Державне регулювання зовнішньої торгівлі. Загальний зовнішньоторговельний обіг та його сальдо. Особливості динаміки зовнішньоторговельного обігу з групами країн і окремими країнами. Особливості торгівлі з розвиненими країнами і країнами, що розвиваються. Структура зовнішньої торгівлі України. Коефіцієнт варіації експорту і імпорту за регіонами України.

Експорт-імпорт послуг України: компонентна та географічна структура. Значення міжнародних транспортних коридорів (МТК) для інтегрування її в світову господарську систему. Головні партнери з зовнішньоторговельних операцій послугами.

Туризм як один з важливих видів зовнішньоекономічних зв'язків України. Сучасні процеси диференціації туристичного попиту і спеціалізації туристичних фірм. Основні центри турбізнесу в Україні. Основні показники обміну туристами між Україною та іншими країнами світу. Розподіл турпотоків в межах України. Основні країни, з яких прибувають туристи в Україну. Домінуючі напрямки виїзду українських туристів і показники по окремим країнам.

Регулювання іноземного інвестування в Україні. Стан інвестиційної діяльності України. Негативні чинники що зумовлюють недостатні обсяги інвестицій до України. Найбільш привабливі для іноземного інвестора галузі промисловості України. Головні

країни-інвестори України. Найбільш привабливі регіони для іноземних інвестицій. Динаміка іноземного інвестування за останні роки.

Тема 7. Міграційні, фінансові, виробничі, інтеграційні зв'язки України. Україна та міжнародні організації.

Поняття міжнародної міграції робочої сили. Класифікація складових, факторів і видів міжнародної міграції. Аналіз наслідків міграції на ринку праці. Оцінка трудових ресурсів України. Рівень освіти і інтелектуальний потенціал трудових ресурсів; його вплив на розвиток наукоємних та високотехнологічних виробництв. Міграційна рухомість населення України та її окремих регіонів. Нелегальна міграція.

Відкрита економіка України в системі міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин. Зовнішня заборгованість України.

Поняття кооперування виробництва. Форми та сучасні особливості міжнародного кооперування виробництва. Практичні завдання міжнародної кооперації в сучасних умовах.

Україна та ЄС. Україна – СОТ: динаміка відносин. Україна – МВФ. Співробітництво України та Світового банку. Україна – НАТО. Україна та Інтерпол. Україна та Всесвітня митна організація.

Головні завдання зовнішньоекономічної діяльності країни.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма (дистанційна)					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	сем/ прак	лаб	інд	ср		л	сем	лаб	інд	ср
Тема 1. Світовий відтворювальний процес, його складові та проблеми розвитку	10	2	2			6						
Тема 2. Світогосподарські процеси в контексті проблем, які викликаються глобалізацією	16	4	2			10						
Тема 3. Актуальні проблеми світового господарства та сучасні виклики міжнародних економічних відносин	16	4	2			10						
Тема 4. Розвиток «третього сектору» і підприємств «соціальної економіки» у світовому господарстві	12	2				10						
Тема 5. Сучасні умови та фактори	12	2	2			8						

участі України у світогосподарських зв'язках.												
Тема 6. Зовнішня торгівля України, її інвестиційні зв'язки: стан та перспективи	14	2	4			8						
Тема 7. Міграційні, фінансові, виробничі, інтеграційні зв'язки України. Україна та міжнародні організації.	10		2			8						
Індивідуальне науково-дослідне завдання (курсова робота)	30					30						
Усього годин	120	16	14			90						

4. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Світовий відтворювальний процес, його складові та проблеми розвитку	2
2	Тема 2. Світогосподарські процеси в контексті проблем, які викликаються глобалізацією	2
3	Тема 3. Актуальні проблеми світового господарства та сучасні виклики міжнародних економічних відносин	2
4	Тема 5. Сучасні умови та фактори участі України у світогосподарських зв'язках. <i>Охарактеризувати основні умови та чинники розвитку зовнішньоекономічної діяльності України: геополітичне положення, економічний, освітній, трудовий, науково-технічний потенціал тощо</i>	2
5	Тема 6. Зовнішня торгівля України, її інвестиційні зв'язки: стан та перспективи Структура та особливості зовнішньої торгівлі України товарам та послугами. Проаналізувати динаміку зовнішньої торгівлі України товарами та послугами з регіонами світу, виявити зміни та тенденції, побудувати прогноз. Скласти аналітичну записку до отриманих результатів. Інвестиційні зв'язки України. Проаналізувати динаміку інвестиційних зв'язків України з країнами світу, виявити зміни та тенденції, побудувати прогноз. Зробити аналітичну записку до отриманих результатів	4
6	Тема 7. Міграційні, фінансові, виробничі, інтеграційні зв'язки України. Україна та міжнародні організації. Україна у міжнародній трудовій міграції. Проаналізувати динаміку трудових міграційних зв'язків України з країнами світу, виявити зміни та тенденції, побудувати прогноз. Зробити	2

	<i>аналітичну записку до отриманих результатів</i>	
	Разом	14

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
		Денна форма
1	Опрацювання питань, додаткової рекомендованої літератури та підготовка до семінарського заняття за темою «Світовий відтворювальний процес, його складові та проблеми розвитку». Проаналізувати навчальний матеріал, додаткову рекомендовану літературу за темою «Центр» і «периферія»: проблеми взаємовідносин та акомодатії»	6
2	Опрацювання питань, додаткової рекомендованої літератури та підготовка до семінарського заняття за темою «Світогосподарські процеси в контексті проблем, які викликаються глобалізацією»	10
3	Проаналізувати навчальний матеріал, додаткову рекомендовану літературу за темою «Актуальні проблеми світового господарства на сучасній стадії його розвитку». Опрацювання питань, додаткової рекомендованої літератури та підготовка до семінарського заняття за темою «Сучасні виклики МЕН та шляхи їх подолання»	10
4	Проаналізувати державну політику підтримки розвитку «третього сектору» в окремих країнах ЄС (на вибір) за темою «Розвиток «третього сектору» і підприємств «соціальної економіки» у світовому господарстві»	10
5	Сучасні умови та фактори здійснення ЗЕД України. Підготовка до практичного заняття для визначення та характеристики і аналізу основних умов та чинників розвитку зовнішньоекономічної діяльності України: геополітичне положення, економічний, освітній, трудовий, науково-технічний потенціал тощо. Ознайомлення з різними обґрунтованими точками зору провідних вітчизняних та іноземних економістів-аналітиків, представників міжнародних організацій, політичних діячів. Формування особистої обґрунтованої точки зору щодо сучасних умов здійснення ЗЕД.	8
6	Структура та особливості зовнішньої торгівлі України товарами. Аналіз побудованих графіків, діаграм, прогнозів. Ознайомлення з різними обґрунтованими точками зору провідних вітчизняних та іноземних економістів-аналітиків, представників міжнародних організацій. Формування особистої обґрунтованої точки зору щодо перспектив розширення обсягів та диверсифікації структури зовнішньої торгівлі України товарами. Структура та особливості зовнішньої торгівлі України послугами. Аналіз побудованих графіків, діаграм, прогнозів. Ознайомлення з різними обґрунтованими точками зору провідних вітчизняних та іноземних економістів-аналітиків, представників міжнародних організацій. Формування особистої обґрунтованої точки зору щодо перспектив розширення обсягів та диверсифікації структури зовнішньої торгівлі України послугами. Інвестиційні зв'язки України. Аналіз побудованих графіків, діаграм, прогнозів. Ознайомлення з	8

	різними обґрунтованими точками зору провідних вітчизняних та іноземних економістів-аналітиків, представників міжнародних організацій. Формування особистої обґрунтованої точки зору щодо перспектив розширення інвестиційного співробітництва України.	
7	Україна у міждержавній міграції. Аналіз побудованих графіків, діаграм, прогнозів. Ознайомлення з різними обґрунтованими точками зору провідних вітчизняних та іноземних економістів-аналітиків, представників міжнародних організацій. Міжнародні валютно-фінансові операції України. Підготовка до семінарського та/або практичного заняття задля підготовки та обговорення динаміки фінансових зв'язків України, характеристики економічні відносини між Україною та МВФ, групою Світового банку. Формування особистої обґрунтованої точки зору щодо перспектив зовнішнього боргу. Україна у світових інтеграційних процесах. Підготовка до обговорення: опрацювання численних наукових публікацій за темою. Основні проблеми та завдання зовнішньоекономічної діяльності України Ознайомлення з різними обґрунтованими точками зору провідних вітчизняних та іноземних економістів-аналітиків, представників міжнародних організацій, політичних діячів. Формування особистої обґрунтованої точки зору щодо проблем, шляхів їх подолання, визначення перспектив ЗЕД України.	8
8	Виконання курсової роботи	30
	Разом	90

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено виконання індивідуального науково-дослідного завдання – **курсвої роботи** з навчальної дисципліни «Світове господарство і міжнародні економічні відносини». Детальні вимоги до вибору теми дослідження, завдання, організації виконання, змісту, оформлення, захисту та критерії оцінювання курсової роботи наведені у навчально-методичному посібнику «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин»: методичні рекомендації до виконання курсової роботи (для студентів спеціальності «Міжнародні економічні відносини»; другий (магістерський) рівень вищої освіти) / уклад. : А. П. Голіков, С. А. Касьян, П. О. Черномаз. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. – 32 с.

Рекомендовані теми курсової роботи:

1. «Економіка знань»: сутність і перспективи розвитку.
2. «Римський клуб» та його внесок у вирішення глобальних проблем людського суспільства.
3. Антиглобалізм: історія виникнення, сутність і основні положення.
4. Аутсорсинг і офшоринг у міжнародному поділі праці: сутність і приклади застосування.
5. ВЕФ, його роль та значення у розвитку світової економіки та міжнародних економічних відносин.
6. Використання альтернативних джерел енергії як шлях вирішення енергетичної проблеми.
7. Водне господарство як специфічна галузь світової економіки. Проблеми та перспективи розвитку.

8. Вплив процесів економічної глобалізації на відкритість економік країн світу. Причини та приклади збільшення відкритості.

9. Впровадження кластерної концепції в Україні: можливості, що відкриваються, і проблеми реалізації.

10. Генна інженерія як шлях вирішення продовольчої проблеми: позитивні й негативні аспекти.

11. Геоелектроніка як наука: призначення та досліджувані питання.

12. Глобалізація й потенційна проблема світової нестабільності.

13. Глобалізація та регіоналізація в сучасних міжнародних відносинах.

14. Глобальна урбанізація та індустріалізація: взаємозв'язок і взаємозалежність.

Перспективи, проблеми.

15. Демографічна проблема: наслідки для світової спільноти. Шляхи вирішення.

16. Економічна глобалізація як наукова категорія. Теорії глобалізації.

17. Експортний потенціал галузі _____ економіки України

18. ЄС як найбільш розвинуте інтеграційне об'єднання країн світу.

19. Земельно-ресурсний потенціал світу. Проблема використання та збереження.

20. Індикатори економічної глобалізації.

21. Інноваційна модель розвитку як основна модель економічно розвинених країн світу.

22. Інтернаціоналізація виробництва як наслідок поглиблення міжнародного поділу та кооперації праці. Етапи інтернаціоналізації виробництва.

23. Інтернаціоналізація науково-дослідної діяльності та інновацій: сутність, напрямки, провідні галузі.

24. Інтернаціоналізація світового господарства як наукова категорія. Сутність і рівні інтернаціоналізації.

25. Концепція сталого розвитку як глобальна доктрина сучасності: визначення, витоки, виникнення.

26. Масштаби діяльності ТНК на сучасному етапі транснаціоналізації.

27. МЕН як основа формування світового господарства. Форми МЕН.

28. Методи здійснення міжнародної економічної інтеграції.

29. Міжнародна кооперація праці, її сутність, типи, форми та рівні.

30. Міжнародна міграція робочої сили як показник ступеня розвитку глобалізації.

31. Міжнародний поділ праці як основа формування генетичних зв'язків світового господарства. Його сутність, історія виникнення та закономірності розвитку.

32. Міжнародні фінансові організації, їх роль та значення для розвитку світової та національних економік.

33. Місце і роль України у вирішенні глобальних проблем людства.

34. Місце та роль України в системі міжнародних торговельно-економічних зв'язків.

35. Модель наздоганяючого розвитку. Можливості її використання країнами, що розвиваються. Позитивні риси та недоліки моделі.

36. Науково-технічний прогрес як глобальна риса сучасності. Його позитивні та негативні наслідки.

37. Новий і новітній міжнародний поділ праці: сутність, загальні риси й відмінності.

38. Основні екологічні проблеми: світ на порозі катастрофи чи небезпека перебільшена?

39. Основні форми міжнародної економічної інтеграції.

40. Основні чинники, що впливають на розвиток міжнародного поділу праці.

41. Особливості розвитку інтеграційних процесів в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні: АСЕАН і АТЕС.

42. Оцінка позитивних і негативних сторін глобалізації.

43. Перспективи розвитку підприємств «соціальної економіки» в Україні.

44. Підходи до історичної періодизації економічної глобалізації.

45. Проблема енергетичної безпеки світової економіки. Шляхи вирішення.
46. Проблема «водних війн» ХХІ століття. Шляхи її вирішення.
47. Проблема вичерпаності мінерально-сировинних ресурсів світової економіки.
48. Проблема світової заборгованості. Стан, перспективи, загрози та шляхи їх подолання.
49. Проблеми використання ресурсів Світового океану та його охорони.
50. Просторова економіка. Зміст, стан розвитку, значення для наукового аналізу та розвитку світового господарства.
51. Розвиток «третього сектора» економіки в країнах ЄС.
52. Розвиток багатонаціонального підприємництва як складова частина економічної глобалізації.
53. Роль кооперативів у формуванні «соціальної економіки».
54. Світове господарство як система. Генетичні та структурні зв'язки світового господарства.
55. Світове зрошувальне землеробство. Проблеми та перспективи розвитку.
56. Стратифікація доходів: відмінності між країнами світу, значення для розвитку національних економік у глобальному вимірі.
57. Структура світового господарства і характеристики її складових компонентів.
58. Структурні рівні економічної глобалізації.
59. Суб'єкти світового господарства та МЕВ.
60. Сутність, параметри і тенденції фінансової глобалізації.
61. Сучасні концепції «соціальної економіки» і «третього сектора» у світовому господарстві.
62. Теорії міжнародної економічної інтеграції.
63. Традиційні та нові суб'єкти економічної глобалізації.
64. Транскордонні злиття та поглинання: сутність і сучасні тенденції.
65. Транснаціоналізація світового господарства. Сутність транснаціональних корпорацій.

7. Методи контролю

Контрольні заходи проводяться з метою оцінки рівня підготовки студентів з дисципліни на різних етапах її вивчення і здійснюються у вигляді поточного та підсумкового семестрового контролю (екзамену).

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять у формі усного опитування або письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні питань, виконання практичних завдань, а також шляхом оцінки виконання індивідуальних завдань.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- тестові завдання;
- виконання практичних робіт;
- виконання творчих завдань;
- виконання курсової роботи.

Результати поточного контролю (поточна успішність) враховуються при визначенні підсумкової екзаменаційної оцінки з дисципліни.

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожен вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в

дистанційному курсі «Світове господарство і міжнародні економічні відносини», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3308>

8. Схема нарахування балів

Структура та складові підсумкової оцінки з дисципліни:

семінарські заняття – 6 балів (підготовка доповідей з презентаціями);

виконання практичних завдань - 24 бали;

виконання курсової роботи - 30 балів (в т.ч. захист курсової роботи – 5 балів);

підсумковий контроль (екзамен) – 40 балів

Умовою допуску студента до екзамену є наявність 15 балів, набраних протягом навчального семестру, успішно захищена курсова робота у визначений термін.

40 балів підсумкового контролю (екзаменаційне завдання): 30 балів – розгорнута відповідь на відкриті теоретичні питання, 10 балів – тестові завдання (10 тестових завдань по 1 балу).

Заохочувальні бали - підготовка до видання наукової статті за тематикою дисципліни «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» - 15 балів

*Максимальні значення оцінювання діяльності студента
при вивченні навчальної дисципліни*

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання							Екзамен	Сума
Поточний контроль, самостійна робота					Курсова робота, передбачена навчальним планом	Разом		
Семінарські заняття (підготовка доповідей з презентаціями)	Практичне завдання 1	Практичне завдання 2	Практичне завдання 3	Практичне завдання 4				
6 (мінімум 3)	7 (мінімум 4)	8 (мінімум 4)	5 (мінімум 3)	4 (мінімум 2)	30 (мінімум - 15)	60	40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70 – 89	добре
50 – 69	задовільно
1 – 49	незадовільно

9. Рекомендована література

Основна література

1. Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин : методичні рекомендації до виконання курсової роботи (для студентів спеціальності «Міжнародні економічні відносини»; другий (магістерський) рівень вищої освіти) / уклад. : А. П. Голиков, С. А. Касьян, П. О. Черномаз. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. – 32 с.
2. Болотин А. Мировая экономика за 100 лет / А. Болотин // МЭ и МЭО. – 2001. – № 9. – С. 90–114.
3. Голиков А. П., Черномаз П. А. Международные экономические термины : словарь-справочник / А.П. Голиков, П. А. Черномаз. – К. : Центр учебной литературы, 2008. – 376 с.
4. Голиков А. П., Дейнека О. Г., Позднякова Л. О., Черномаз П. О. Економіка зарубіжних країн : навч. посіб. / А. П. Голиков. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 464 с.
5. Григорова-Беренда Л.І. **Україна в системі світогосподарських зв'язків: дистанційний курс.** // Навчально-методична праця. - Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. Режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1498>
6. Григорова-Беренда Л.І., Касьян С.А. **Світове господарство і міжнародні економічні відносини: дистанційний курс.** // Навчально-методична праця. - Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2020. Режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3308>
7. Міжнародні економічні відносини: підручник / за ред. А. П. Голикова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
8. Радзівська С. О. Глобальна економіка: конспект лекцій для студентів економічних напрямів підготовки усіх форм навчання / С. О. Радзівська. – К.: «СІК ГРУП УКРАЇНА», 2015. – 344 с.
9. Світова економіка : підручник / за ред. А. П. Голикова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 268 с.
10. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини: теорія : підручник / А. С. Філіпенко. – К. : Либідь, 2008. – 408 с.

Допоміжна література

1. Азроянц Э. А. Глобализация: катастрофа или путь к развитию? – М. : Новый век, 2002. – 416 с.
2. Географія світового господарства (з основами економіки): навч. посіб. / Я. Б. Олійник та ін.; за ред. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова. – К. : Знання, 2011. – 640 с.
3. Гоекономічні сценарії розвитку і Україна : моногр. / М. З. Згуровський [та ін.] ; наук. ред.: д-р екон. наук., проф. А. С. Філіпенко. – К. : Академія, 2010. – 323 с.
4. Голиков А.П. Економіка України: навч. посіб. / А. П. Голиков, Н. А. Казакова, О. А. Шуба. – К. : Знання, 2009. – 286 с.
5. Економічна асоціація України з Європейським Союзом : монографія / [О. І. Шнирков та ін. ; за ред. О. І. Шниркова, В. І. Муравйова] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : Київський університет, 2015. – 415 с.
6. Економічна глобалізація : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [А. С. Філіпенко та ін. ; за ред. А. С. Філіпенка] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : Київський університет, 2009. – 543 с.
7. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції : навч. посіб. / І. Ю. Матюшенко, С. В. Беренда, В. В. Резніков. – Х. : Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2015. – 495 с.
8. Международные стратегии экономического развития : учебн. пособие / под ред. Ю. В. Макогона. – К. : Знання, 2007. – 461 с.
9. Світова економіка : підручник / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, О. І. Рогащ та ін. – К. : Либідь, 2007. – 640 с.

10. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, А. С. Гальчинський та ін. – К. : Либідь, 2002. - 470 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. [http:// eeas.europa.eu](http://eeas.europa.eu) Портал Європейського Союзу – один з офіційних сайтів Європейського Союзу
2. <http://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook> – офіційний сайт Всесвітньої книги фактів ЦРУ
3. <http://www.cisstat.com> – офіційний сайт Міждержавного статистичного комітету Співдружності Незалежних Держав (СНД)
4. <http://www.iccwbo.org> – офіційний сайт Міжнародної торгової палати
5. <http://www.imf.org> – офіційний сайт Міжнародного валютного фонду
6. <http://www.nato.int/home-ukr.htm> – офіційний сайт Організації Північноатлантичного договору (НАТО)
7. <http://www.oecd.org> – офіційний сайт Організації економічного розвитку (ОЕСР)
8. <http://www.un.org> – офіційний сайт Організації об'єднаних націй (ООН)
9. <http://www.unecsc.org> – офіційний сайт Європейської економічної комісії
10. <http://www.worldbank.org> – офіційний сайт Світового банку
11. <http://www.wto.org> – офіційний сайт Світової організації торгівлі
12. www.customs.gov.ua - офіційний сайт Державної митної служби України
13. www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Державного комітету статистики України
14. www.me.gov.ua – офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України
15. www.mfa.gov.ua – офіційний сайт МЗС України
16. www.minfin.gov.ua - офіційний сайт Міністерства фінансів України
17. www.rada.gov.ua – офіційний сайт ВР України

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Moodle (<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3308>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться до 30% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) **захистити курсову роботу в комісії дистанційно з використанням платформ Moodle та Zoom, скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Світове господарство і міжнародні економічні відносини», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3308>.